

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย
ว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

กระทรวงการคลังโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล) ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๕.๑/๒๕๑๑๐ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้วินิจฉัยให้ความเห็นทางกฎหมาย ในประเด็นว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่มีอำนาจออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ภายใต้ข้อบัญญัติประสงค์ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ที่เห็นชอบให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ กรณีย่อมสมควรเร่งดำเนินการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายต่อไป และหากรัฐบาลมีนโยบายให้ออกสลากดังกล่าวต่อไป สมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบังคับให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ตลอดจนบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายสลากดังกล่าวและการนำรายได้จากการจำหน่ายสลากเข้าสู่ระบบรายรับของแผ่นดิน พร้อมกับมีระบบควบคุมตรวจสอบและเป็นไปอย่างโปร่งใสด้วย

กระทรวงการคลังจึงได้ดำเนินการดังนี้

๑. ดำเนินการเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ พร้อมกับเสนอร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และอนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้นประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งกระทรวงการคลังได้พบว่ามีบุคคล ๓ กลุ่ม คือ

(ก) กลุ่มบุคคลผู้เสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการออกสลากที่ไม่อยู่ภายใต้ข้อบัญญัติประสงค์ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.

๒๕๑๗ ต่อกระทรวงการคลัง เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังนำเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีตามลำดับ

(ข) กลุ่มบุคคลผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และ

(ค) บุคคลในคณะรัฐมนตรีที่พิจารณาให้ความเห็นชอบกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว

กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์กล่าวหาว่ากระทำการเกินขอบวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจที่จะกระทำได้อันส่งผลกระทบต่อหลักนิติรัฐหรือหลักนิติธรรมของประเทศ (Rule of law) ทำให้เงินได้จากการจำหน่ายสลาก ซึ่งสมควรจะนำเข้ามาเป็นรายได้แผ่นดิน กลับไม่นำเข้ามาเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ได้นำไปจัดเก็บไว้ในที่ซึ่งสามารถนำไปใช้โดยไม่เป็นไปตามวินัยงบประมาณและไม่สอดคล้องกับระบบการคลังของรัฐ

กระทรวงการคลังเห็นว่า การกระทำของกลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้าข่ายเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามนัยมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้วแต่กรณี กระทรวงการคลังจึงได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งข้อกล่าวหาบุคคลดังกล่าวข้างต้นไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐของบุคคลดังกล่าวและบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในโครงการออกสลากฯ ดังกล่าว (ถ้ามี) ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และ

(๒) ส่งเรื่องให้คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีความเห็นในข้อกฎหมายแบ่งเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การออกกฎหมายรองรับให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากกินรวบได้จะถือเป็นการออกกฎหมายที่มีผลทำให้บุคคลที่ถูกกระทรวงการคลังกล่าวหาว่ากระทำความผิด พ้นจากการเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ต้องรับโทษได้ ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่มีผลทำให้บุคคลที่ถูกกระทรวงการคลังกล่าวหาว่ากระทำความผิด พ้นจากการเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

กระทรวงการคลังจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายว่า การที่รัฐบาลมีนโยบายให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากกินรวบได้ โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ขยายวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีอำนาจออกสลากกินรวบได้ จะถือว่าเป็นการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมที่

มีผลเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด หรือทำให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด หรือไม่ต้องรับโทษได้อย่างไรหรือไม่

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ป็นกรณีจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ขอให้กรรมการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ เพื่อประชุมปรึกษาหารือและพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับข้อหารือในเรื่องนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงการคลัง โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) และผู้แทนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวที่ออกตามรูปแบบและวิธีการระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้วินิจฉัยให้ความเห็นไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๕๖๘-๕๖๙/๒๕๔๙^๒ ว่า สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวดังกล่าวไม่อาจถือได้ว่าเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่เป็นสลากกินรวบ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่มีอำนาจออกสลากกินรวบโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕^๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ และไม่ถือเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๕ (๓) เนื่องจากกรณีรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง การกระทำการที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของรัฐวิสาหกิจตาม

^๑ ข้อ ๑๑ ในกรณีจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรับด่วน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการกฤษฎีกาเลือกกรรมการกฤษฎีกาคนใดคนหนึ่งซึ่งมาประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๐๑๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๕๖๘-๕๖๙/๒๕๔๙)

^๓ มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเรียกว่า “สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล
- (๒) จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
- (๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

บทบัญญัติว่าด้วยวัตถุประสงค์ของรัฐวิสาหกิจนั้น ต้องเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของรัฐวิสาหกิจนั้นเท่านั้น ซึ่งกรณีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องเป็นการดำเนินการภายในวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ อันได้แก่ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๕ (๑) และกิจการโรงพิมพ์ตามมาตรา ๕ (๒) เท่านั้น และเมื่อรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการออกสลากกินรวบได้เนื่องจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะกรณีจึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ตามกฎหมายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อไป

ต่อมา ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ รัฐบาลจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อขยายขอบเขตวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีอำนาจออกสลากกินรวบได้ และกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายสลากและการนำรายได้เข้าสู่ระบบรายรับของแผ่นดินโดยมาตรา ๓^๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ฯ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการออกสลากกินรวบตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลประกาศกำหนด และบัญญัติในร่างมาตรา ๒^๕ ให้กฎหมายมีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และในร่างมาตรา ๑๒^๖ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการเกี่ยวกับเงินที่คงเหลืออยู่จากการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว

กรณีข้อหาหรือ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกรณีที่กฎหมายภายหลังบัญญัติให้การกระทำที่เป็นความผิดไม่เป็นความผิดอีกต่อไปหรือไม่

^๔ มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

“(๑/๑) ออกสลากกินรวบ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี”

^๕ มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๖ มาตรา ๑๒ เงินที่คงเหลืออยู่ในกองทุนเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนเป็นเงินกองทุนสะสมเงินรางวัลตามมาตรา ๒๒/๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จำนวนห้าพันล้านบาท ส่วนที่เหลือรวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินดังกล่าว ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

เงินที่กักไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัลในการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และยังไม่มีผู้มาขอรับในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับเงินรางวัลภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ดอกผลที่เกิดจากเงินที่กักไว้ตามวรรคสอง ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ตามหลัก “กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง” ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปของกฎหมายอาญาเป็นหลักการที่มุ่งให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่จะต้องรับโทษทางอาญาว่าต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ หากขณะกระทำความผิดนั้นไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จะนำกฎหมายที่บัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิดหรือกำหนดโทษในภายหลัง มาลงแก่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ โดยมีหลักกฎหมายยกเว้นหลักทั่วไปดังกล่าวว่า หากเป็นกรณีกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไปให้ถือว่าบุคคลนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด หรือหากมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด หรือหากได้รับโทษอยู่ให้การลงโทษสิ้นสุดลง และกรณีที่กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดมีสาระแตกต่างจากกฎหมายที่ใช้ภายหลังกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒^๗ และมาตรา ๓^๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

โดยที่ข้อหาหรือของกระทรวงการคลังอยู่บนสมมติฐานว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มีการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๕๗^๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๑๑^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ มีสาระสำคัญเป็นเพียงแก้ไขเพิ่มเติมขอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อขยายขอบวัตถุประสงค์ให้มีอำนาจออกสลากกินรวบได้ พร้อมกับกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายสลากดังกล่าวและการนำรายได้เข้าสู่ระบบรายรับของแผ่นดินเท่านั้น อันมีผลให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้ง

^๗ มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไปให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

^๘ มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้วดังต่อไปนี้

๑. ถ้า

๑. ถ้า

^๙ มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๐} มาตรา ๑๑ ผู้ใดเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยกฎหมายเฉพาะ มีอำนาจดำเนินการออกสลากกินรวบตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด โดยต้องมีการจัดการรายได้ที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินรวบนับตั้งแต่กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีผลใช้บังคับ หลักการของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ เพื่อให้มีอำนาจดำเนินการออกสลากกินรวบด้วยนั้น หาได้มีผลทางกฎหมายให้การกระทำนอกขอบวัตถุประสงค์ที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้กระทำไปแล้ว หรือการกระทำของบุคคลใดที่ได้กระทำในลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เกี่ยวกับการจัดสรรเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ กลับกลายเป็นการกระทำที่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติมาตราใดในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติให้การกระทำของบุคคลใดที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๕๗^{๑๑} แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา ๑๑^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ฯ อีกต่อไป ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ฯ จึงมิใช่กรณีที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ เพื่อขยายขอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลให้มีอำนาจออกสลากกินรวบได้ ตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่รัฐบาลได้เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ไม่ถือว่าเป็นการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด หรือทำให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ต้องรับโทษ

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙, ข้างต้น

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น